

ВИСНОВОК

експертної комісії Міністерства освіти і науки України про акредитаційну експертизу підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» у Маріупольському державному університеті

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 1050-А від 07.06.2017 року «Про проведення акредитаційної експертизи», експертна комісія у складі: Теремецького Владислава Івановича, доктора юридичних наук, доцента, завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (голова комісії) та Мічуріна Євгена Олександровича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, у період з 12.06.2017 р. по 14.06.2017 р. включно провела безпосередньо у Маріупольському державному університеті акредитаційну експертизу підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

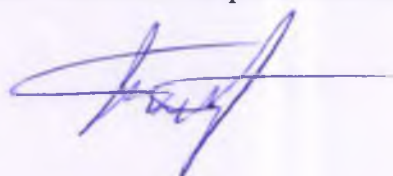
Експертна комісія проводила експертизу у відповідності з вимогами: Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978; Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2002 р. № 16; Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 р. № 847 зі змінами, внесеними наказом МОНмолодьспорту України від 20.11.2011 р. № 1377; Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу, затверджених наказом МОНмолодьспорту України від 13.06.2012 р. № 689; листами МОНмолодьспорту України від 20.03.2012 р. № 1/9-207 «Щодо ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти» та від 23.10.2012 р. № 1/9-774 «Щодо змін у сфері ліцензування та акредитації».

При проведенні експертизи були перевірені оригінали таких матеріалів та документів:

1. Статут Маріупольського державного університету, затвердженого Міністерством освіти і науки України 09.04.2015 р.;
2. Довідка про внесення Маріупольського державного університету до Державного реєстру вищих навчальних закладів України;
3. Довідка Державної служби статистики України Головного управління статистики у Донецькій області Управління статистики у місті Маріуполі (АБ № 710583, дата реєстрації 14.03.2013) про внесення Вищого навчального закладу «Маріупольський державний університет» до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України і надання ідентифікаційного коду 26593428;
4. Свідоцтво за №100315191 про реєстрацію платника податку на додану вартість (серія НБ №245914 від 26 грудня 2010 року);
5. Ліцензія (Серія АЕ № 636466, видана Міністерством освіти і науки України 10.06.2015 р.), яка була переоформлена на безстрокову згідно Наказу МОН №102-л від 22.05.2017;
6. Сертифікат про акредитацію Маріупольського державного університету (Серія РД-IV № 0524521), виданий 05.06.2013 р.;
7. Сертифікат про акредитацію напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» (Серія НД-ІІ № 0555468).

Експертна комісія розглянула оригінали основних засновницьких документів, ліцензії та сертифікатів про акредитацію, наданих матеріалів та, проаналізувавши реальний стан справ в університеті, дійшла висновків, що матеріали, подані Університетом разом із заявою про акредитацію напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» за переліком, обсягом,

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

повнотою та достовірністю відповідають вимогам Положення про акредитацію та нормативним документам МОН України щодо акредитації.

На підставі вивчення матеріалів акредитаційної справи та перевірки стану підготовки бакалаврів з правознавства у Маріупольському державному університеті експертами встановлено наступне:

I. Загальна характеристика Маріупольського державного університету

Маріупольський державний університет має IV рівень акредитації вищого навчального закладу (сертифікат про акредитацію серія РД-IV № 0524521, протокол № 101 акредитаційної комісії від 31 січня 2013 року). Університет засновано на загальнодержавній формі власності і підпорядковано Міністерству освіти і науки України (розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Маріупольського державного гуманітарного університету» № 401-р від 17 червня 2004 р., наказ Міністерства освіти і науки України «Про утворення Маріупольського державного гуманітарного університету» № 544 від 30 червня 2004 р., розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перейменування Маріупольського державного гуманітарного університету» № 1674-р від 18 серпня 2010 р., наказ Міністерства освіти і науки України «Про перейменування Маріупольського державного гуманітарного університету» № 870 від 13 вересня 2010 р.).

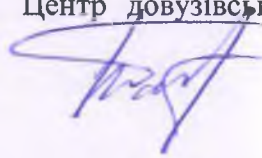
В Університеті підготовка студентів ведеться за ступеневою системою відповідно до отриманих ліцензії та сертифікатів. Професійна підготовка фахівців проводиться за 10 галузями знань, за 19 спеціальностями.

Університет очолює ректор **Балабанов Костянтин Васильович**, доктор політичних наук (диплом ДН № 002567 від 29 червня 1995 року), професор (атестат ПР АР № 001151 від 28 березня 1997 року), Почесний консул Республіки Кіпр у м. Маріуполь, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, заслужений працівник освіти України, член-кореспондент академічного Філологічного товариства «Парнас» (Греція) та Пелоританської академії (Італія). Член Ради директорів Європейської організації публічного права, член президії Науково-методичної комісії з менеджменту і адміністрування МОН України, член виконкому Маріупольської міської ради, голова ради з питань освіти і науки Маріупольської міської ради.

Маріупольський державний університет має сучасну матеріально-технічну базу: 5 навчальних корпусів, гуртожиток, спортивний комплекс, що включає новітні тренажерний та спортивні зали, клас хореографії; 10 комп'ютерних центрів з підключенням до локальної мережі та до мережі Інтернет. До послуг студентів та викладачів 3 медпункти, 3 буфети, бібліотека з фондом наукової та навчально-методичної літератури близько 160 тис. примірників і понад 380 найменувань вітчизняних та зарубіжних періодичних видань, 3 спеціалізовані читальні зали, оснащені комп'ютерною технікою та Інтернет-зв'язком. Університет має найбільшу в Україні бібліотеку Елліністичних студій «К. Левендіс» з фондом понад 15 тис. примірників.

У Маріупольському державному університеті розроблено Концепцію освітньої діяльності ВНЗ, у якій визначено мету, завдання та принципи підготовки фахівців за ступеневою системою, шляхи досягнення поставлених завдань та перспективи розвитку університету.

На 5 факультетах (історичному, економіко-правовому, філології та масових комунікацій, іноземних мов, грецької філології) за ступенями вищої освіти «бакалавр», «магістр» освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст», здобувають вищу освіту близько 3300 студентів. Навчальний процес на 21 спеціалізованій кафедрі забезпечують 249 викладачів, з них – 21 доктори наук, професори, понад 131 кандидатів наук, доцентів. Професійна підготовка фахівців проводиться за 10 галузями знань, за 19 спеціальностями, 40 освітньо-професійними програмами на першому та другому рівнях вищої освіти та 3 освітньо-науковими програмами на третьому рівні вищої освіти. В університеті працює аспірантура за 11 спеціальностями, Центр довузівської підготовки, Центр підвищення

кваліфікації та післядипломної освіти.

Підготовка бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» здійснюється на економіко-правовому факультеті (1 навчальний корпус) Маріупольського державного університету. Випусковою кафедрою є кафедра права та публічного адміністрування.

Своєрідною особливістю Маріупольського державного університету є організація протягом багатьох років широкомасштабної міжнародної співпраці із зарубіжними партнерами, що сприяє активному входженню ВНЗ до європейського освітнього простору, підвищенню рівня професійної підготовки фахівців. Міжнародну діяльність університету характеризують: участь у роботі міжнародних організацій університетської освіти (Magna Charta Universitatum, Європейська асоціація університетів, Європейська організація публічного права, Мережа Середземноморських університетів, Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи) та міжнародних освітніх програмах (ФІЕСПА, ЯСОН, Study tours to Poland, British Council, академічних обмінів Au-Pair, DAAD, Fulbright тощо); наукова, освітня та культурна співпраця з університетами Греції, Кіпру, Німеччини, Італії, Китаю, Польщі, Франції, Великої Британії, Туреччини, Болгарії, Румунії та США.

За останні два роки понад 150 студентів та викладачів взяли участь в освітніх, наукових програмах в Греції, Польщі, Італії, Кіпрі, Іспанії, Грузії, Вірменії, Великобританії, Франції, Литві, Естонії, Німеччині, Австрії, Швейцарії, Туреччині, США. У межах чинних угод між МДУ та університетами України й ряду зарубіжних країн студенти мають можливість слухати лекції провідних фахівців, відомих науковців, дипломатів, політичних та громадських діячів з України, а також Греції, Німеччини, США, Італії та Кіпру.

Матеріали самоаналізу Маріупольського державного університету щодо підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» за структурою і змістом відповідають акредитаційним вимогам. Копії документів, що засвідчують юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, представлені у розділі 1 акредитаційної справи, відповідають оригіналам.

II. Формування контингенту студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»

У Маріупольському державному університеті формування контингенту студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» здійснюється відповідно до «Правил прийому до Маріупольського державного університету», розроблених на підставі «Умов прийому до вищих навчальних закладів України», затверджених Міністерством освіти і науки України відповідно до ліцензованого обсягу підготовки фахівців.

Підготовка фахівців за напрямом 6.030401 «Правознавство» здійснюється з 1994 р. Формування контингенту студентів здійснюється на підставі чинної ліцензії (Серія АЕ № 636466, видана 10.06.2015 р.) та щорічних обсягів державного замовлення на підготовку фахівців з повною вищою освітою, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України.

На час акредитаційного самоаналізу на ОКР «Бакалавр» (1-4 курси), «Магістр» (I р.н.), «Спеціаліст» спеціальності «Правознавство» денної і заочної форм навчання навчається 465 студента. З них на бюджетних місцях – 51 студентів, зараховані на умовах повної компенсації витрат на навчання – 414 студента. З них:

ОКР «Бакалавр» («Правознавство») денної і заочної форм навчання – 366 студентів (з них 34 – на бюджетних місцях, 332 – на умовах повної компенсації витрат за навчання);

ОКР «Магістр» («Правознавство») денної і заочної форми навчання – 78 студентів (з них I-го р.н. – 15 – на бюджетних місцях (I р.н.), 63 – на умовах повної компенсації витрат за навчання).

Щороку повністю виконується план набору студентів на місця держзамовлення.

Показники формування контингенту студентів МДУ (напряму підготовки 6.030401 «Правознавство») наведено в таблицях 1.

Таблиця 1

Показники формування контингенту студентів Маріупольського державного університету з напрямку підготовки 6.030401 Правознавство

Показник	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.
Ліцензований обсяг (денна форма)	120	120	120
Ліцензований обсяг (заочна форма)	90	90	90
Кількість поданих заяв (денна форма), в т.ч. за державним замовленням	334	124	340
Кількість зарахованих	57	40	61
Всього студентів на денній формі (з урахуванням терміну навчання)	283	266	243
Кількість поданих заяв (заочна форма), в т.ч. за державним замовленням	24	8	22
Кількість зарахованих	18	4	18

Перевіркою встановлено, що формування контингенту студентів ступеня «бакалавр» в основному, здійснюється за рахунок випускників загальноосвітніх шкіл міста Маріуполя та випускників загальноосвітніх шкіл Донецької області та інших областей України.

Концепція спеціальності спирається на необхідність дати майбутнім юристам фундаментальну наукову і практичну підготовку, навички науково-дослідної, аналітичної та правозастосовчої роботи.

З метою підвищення рівня навчального процесу викладачі кафедри права та публічного адміністрування розробляють цикл актуальних наукових та практичних проблем з проблем цивільного, конституційного, господарського та міжнародного права, підтримують тісні зв'язки з Інститутом держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Інститутом законодавства Верховної Ради України, Донецьким національним університетом ім. Василя Стуса (м. Вінниця), Національною юридичною академією імені Ярослава Мудрого, Інститутом економіко-правових досліджень НАН України тощо. Викладачі та студенти-юристи беруть участь в міжнародних та всеукраїнських конференціях з питань сучасного правотворення та державотворення.

На підставі аналізу стану контингенту студентів напрямку підготовки 6.030401 та вивчення перспектив його подальшого формування експертна комісія дійшла висновку про доцільність збереження наявного ліцензованого обсягу 120 осіб денної форми навчання та 90 осіб заочної форми навчання ступеня вищої освіти «бакалавр».

Висновок:

Діяльність кафедри права та публічного адміністрування з профорієнтації спрямована на вдосконалення процесу формування контингенту студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» напрямку підготовки 6.030401 Правознавство. Підстав для зменшення ліцензованого обсягу експертна комісія не виявила.

Концепція розвитку напрямку підготовки 6.030401 Правознавство вважається виправданою та правильною. Організаційні та методичні заходи, що організовано кафедрою права та публічного адміністрування у відповідності до плану роботи кафедри забезпечують формування якісного складу студентів.

III. Кадрове забезпечення підготовки фахівців

Забезпеченню якості освіти майбутніх спеціалістів-юристів у Маріупольському державному університеті приділяється велика увага. Для формування кадрового складу спеціалізованої кафедри проводиться комплексна, цілеспрямована робота з підвищення рівня

кваліфікації викладачів, створення міцного науково-педагогічного потенціалу кафедри права та публічного адміністрування.

Підготовку фахівців ступенів вищої освіти бакалавр забезпечує випускова кафедра права та публічного адміністрування. У професійній підготовці майбутніх юристів беруть участь також викладачі (у переважній більшості доктори та кандидати наук) інших кафедр університету: кафедри культурології та інформаційної діяльності, теорії та практики перекладу, філософії та соціології, історичних дисциплін, практичної психології, раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, математичних методів та системного аналізу.

З 25 викладачів, які працюють на кафедрі права та публічного адміністрування (на постійній основі та на умовах сумісництва) 16 (68 %) мають відповідні наукові ступені, звання. З них: доктори юридичних наук, професори – 5 (Філонов О.В., Хараберюш І. Ф., Шелухін М.Л., Ніколенко Л.М., Кузьменко С. Г.), кандидати наук, доценти – 14 (Свірський Б. М., Годованик Є. В., Гоша І. О., Іванюта Н. В., Колосов Р. В., Батечко А. І., Польщиків В. В., Тихомирова Г. Є., Черних Є. М., Шебаніц Д. М. (доцент канд. іст. наук) – на постійній основі; Ковальов В. В., Микитенко Є. В., Мирошніченко Ю. М. – на умовах сумісництва).

86 % лекційних годин фундаментального циклу, 80 % фахових дисциплін напряму підготовки 6.030401 Правознавство забезпечують працівники з науковими ступенями та вченими званнями, які працюють у Маріупольському державному університеті на постійній основі.

На момент проведення акредитаційного самоаналізу в.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування є доктор юридичних наук, професор Шелухін Микола Леонідович.

На кафедрі права та публічного адміністрування значна увага приділяється організації науково-дослідної роботи і є одним з найважливіших напрямків її діяльності. Наукова діяльність кафедри це:

- проведення наукових досліджень з найважливіших напрямків юридичної науки, спеціальних дисциплін і проблем, які відповідають профілю кафедри;

- вивчення практики застосування чинного законодавства, відомих нормативних актів, пріоритетних напрямів юридичної діяльності;

- підготовка кандидатських і докторських дисертацій викладачами;

- підготовка і видання публікацій, що містять результати їх дослідницької діяльності;

- участь викладачів у наукових конференціях;

- проведення наукових експертиз нормативно-правових актів органів регіонального та місцевого самоврядування;

- участь у розробці комплексних тем наукових досліджень спільно з провідними науково-дослідницькими установами, зокрема Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Інституту економіко-правових досліджень НАН України.

Для формування кадрового складу кафедри систематично здійснюється робота з підвищення рівня кваліфікації викладачів та зміцнення науково-педагогічного потенціалу кафедри у формі участі у професійних науково-практичних семінарах в Інституті законодавства Верховної Ради України, Інституті економіко-правових досліджень НАН України, Інституті підвищення кваліфікації Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», Інституті держави і права імені В. М. Корецького, Центру підвищення кваліфікації та післядипломної освіти Маріупольського державного університету.

Викладачі кафедри права та публічного адміністрування з 2012 року проводили наукові дослідження відповідно до: держбюджетних тем «Формування правового механізму забезпечення європейських стандартів в умовах міждержавної інтеграції України»

(державний реєстраційний номер 0111U010449), «Конституційна реформа в Україні і впровадження сучасних стандартів в області прав людини в контексті європейських інтеграційних і глобалізаційних процесів» (державний реєстраційний номер 0112U005928), «Правове забезпечення та імплементація європейських стандартів в сфері надання освітніх послуг в Україні» (державний реєстраційний номер 0112U005927), які передбачають багатоаспектне вивчення реалій сучасного державотворення та правотворення в умовах євроінтеграційних процесів; комплексних тем кафедри «Проблеми та перспективи розвитку національної правової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції» (Номер держ. реєстрації 0116U000048 (2016-2020), «Захист прав за національним та європейським правом: теоретико-прикладний аспект» (номер держ. реєстрації 0116U000049 (2016-2020), «Формування механізму реалізації та захисту прав та охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання та громадян в Україні» (номер держ. реєстрації 011U000133 (2012-2016)).

В рамках комплексних наукових тем кафедри к.ю.н., доцент Годованик Є.В., к.ю.н., доцент Іванюта Н.В. активно працюють над докторськими роботами з проблематики теорії та історії держави і права, господарського та господарсько-процесуального права.

За результатами виконання наукових досліджень викладачами кафедри протягом 2012-2016 рр. підготовлено понад 500 наукових та науково-методичних праць. Крім статей у фахових виданнях, тез наукових доповідей, методичних рекомендацій і вказівок, підготовлені 17 навчальних посібників та підручників, 11 колективних монографій та 2 одноосібні монографії.

Викладачі кафедри беруть активну участь і в законопроектній роботі. Так, професор Ніколенко Л.М. та доцент Іванюта Н.В. приймали участь в розробці проекту Господарського процесуального кодексу України в межах виконання науково-дослідної роботи на тему «Концептуальні науково-прикладні проблеми здійснення господарського судочинства місцевими судами (в рамках вдосконалення процесуального законодавства)».

Кафедра права та публічного адміністрування встановила та підтримує тісні ділові контакти з провідними вченими-юристами, науково-дослідницькими установами Греції, Великої Британії, Болгарії, Франції, Білорусії тощо. З 2004 року МДУ є членом Європейської організації публічного права, до лав якої входить понад 50 юридичних факультетів університетів та 80 науковців країн Європейського Союзу.

Для забезпечення науковими кадрами з 2006 р. у МДУ відкрита аспірантура за спеціальностями 12.00.02 – Конституційне право; муніципальне право; 12.00.11 – Міжнародне право.

Експертна перевірка встановила, що на кафедрі права та публічного адміністрування належним чином організована науково-дослідна робота. У центрі уваги і наукових інтересів викладачів кафедри – дослідження теоретичних і практичних проблем формування механізмів захисту прав суб'єктів господарювання; розвитку державотворення, забезпечення європейських стандартів в умовах міждержавної інтеграції України та впровадження сучасних стандартів в області прав людини в контексті європейських інтеграційних і глобалізаційних процесів.

Кафедра права та публічного адміністрування є співорганізатором проведення щорічної підсумкової науково-практичної конференції викладачів Маріупольського державного університету «Актуальні проблеми науки та освіти», наукової конференції студентів «Декада студентської науки». З 2008 року започатковане проведення щорічної Всеукраїнської (на сьогодні міжнародної) науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики», щорічно учасниками якої стають понад 150 молодих науковців.

Важливим досягненням є видання кафедрою фахового періодичного видання «Вісника Маріупольського державного університету. Серія: Право» заснованого у 2011 р. Вісник

МДУ є науковим фаховим виданням України з юридичних наук, який включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща).

Результати наукових розробок викладачів кафедри права та публічного адміністрування мають практичне значення і використовуються в діяльності суб'єктів господарювання, адвокатських об'єднань, Комітету з питань підприємництва, регуляторної та антимонопольної політики Верховної Ради України, Вищого господарського суду України, Донецької торгово-промислової палати, Конституційного Суду України тощо.

Важливе місце у роботі викладачів кафедри приділяється керівництву науково-дослідною роботою студентів. Викладачі кафедри є керівниками наукового товариства студентів спеціальності «Lex&us». Протягом 2013-2017 рр. студентами спеціальності, які є членами наукового товариства, було опубліковано 357 наукових праць.

Якісний склад випускової кафедри напряму підготовки 6.030401 Правознавство має достатній науково-педагогічний рівень та потенціал до подальшого росту. Аналіз кадрового забезпечення навчального процесу показує, що підготовка бакалаврів викладачами з науковими ступенями у відповідності з їх науковими зацікавленнями і навчальними спеціалізаціями. Зазначені вище факти свідчать про виважений підхід керівництва університету, факультету, випускової та інших кафедр до забезпечення підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 Правознавство викладачами вищої кваліфікації (докторами і кандидатами наук), що є гарантом здобуття майбутніми юристами якісної професійної освіти за обраним фахом.

Висновок:

Діючий кадровий склад кафедри права та публічного адміністрування та наявні перспективи підготовки докторів та кандидатів наук в МДУ відповідають акредитаційним та ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг напряму підготовки 6.030401 Правознавство.

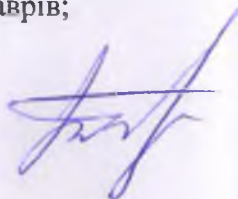
Спрямованість наукових досліджень та науковий потенціал кафедри права та публічного адміністрування МДУ переконливо свідчать про належний науковий рівень підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 Правознавство. Сучасний стан науково-дослідницької роботи на кафедрі свідчить про постійний творчий пошук її викладачів.

IV. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Організація навчально-виховного процесу в університеті регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положенням про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті», іншими нормативними та інструктивними документами Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України.

Для напряму підготовки 6.030401 Правознавство розроблено науково обґрунтовану систему організації навчально-виховного процесу. У наявності всі інструктивно-методичні матеріали, що регламентують освітню діяльність з фахової підготовки бакалаврів а саме:

- нормативна і варіативна частини освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-професійні програми (ОПП), навчальні плани та засоби діагности якості вищої освіти, погоджені у встановленому порядку;
- навчальні плани напряму підготовки 6.030401 Правознавство;
- тимчасова освітньо-професійна програма, навчальний план за спеціальністю 081 Право, пояснювальна записка до навчального плану;
- щорічні робочі навчальні плани підготовки бакалаврів;
- навчальні програми та робочі навчальні програми з усіх дисциплін навчальних планів;
- методичні матеріали для проведення практичних, семінарських занять і лабораторних робіт, а також з організації самостійної роботи студентів;
- програми державної атестації бакалаврів;
- програма проходження практики;

- пакети ККР для перевірки знань студентів за циклами навчальних планів;
- критерії оцінювання знань і вмінь студентів.

Варіативні частини ОКХ, ОПП та навчальні плани напряму підготовки 6.030401 Правознавство складено відповідно до освітніх вимог. Кількість годин щотижневого навантаження бакалаврів не перевищує норм, установлених МОН України.

Усі навчальні дисципліни напряму підготовки 6.030401 Правознавство забезпечені програмами, які враховують досягнення сучасної вітчизняної освіти і науки, передовий науковий та практичний досвід у галузі права. У наявності є плани семінарських, практичних занять, методичні рекомендації для студентів з вивчення навчальних дисциплін, методичні рекомендації з написання курсових робіт. Структура та зміст навчальних програм з усіх дисциплін відповідають встановленим вимогам.

Організація практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.030401 Правознавство здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів». Практику проходять на базі провідних підприємств, установ та організацій м.Маріуполя, на основі укладених угод (таблиця 2) зокрема у юридичній клініці МДУ, районних судах м. Маріуполя, управліннях юстиції, колегіях адвокатів, приватних нотаріусів тощо.

Таблиця 2

**Інформація про бази практики
напряму підготовки 6.030401 Правознавство**

Найменування практики	Семестр, в якому передбачена практика	Тривалість практики (у тижнях)	Інформація про наявність програм практик ("+" або "-")	Найменування бази для проходження практики	Інформація про наявність угод про проходження практик (№, дата)
Ознайомча практика	4	2	+	Приморський районний відділ кримінально-виконавчих інспекцій м. Маріуполя УДПтСУ	№ 19-16 від 21.06.2016 Дійсний до 21.06.2021
Учбова практика	6	3	+		
Виробнича практика	8	3	+		
					Маріупольська міська колегія адвокатів заслуженого юриста України Г.А. Конишева
					№ 02-15 від 23.01.2015 Дійсний до 23.01.2018
					Калінінське управління праці та соціального захисту населення Горлівської міської ради
					№ 6-14 від 22.11.2014 р. Дійсний до 22.11.2019
				Приазовська виправна колонія управління Державної пенітенціарної служби Донецької області	№ 24-16 від 01.12.2016 Дійсний до 01.12.2021
				Приморський районний у місті Маріуполі відділ державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Донецькій області	№ 22а-16 від 08.08.2016 Дійсний до 08.08.2021
				Маріупольське міське	№32-14

			управління юстиції Донецької області	10.12.2014 Дійсний до 10.12.2019
			Маріупольське міське Управління Головного управління Держсанепідемслужби у Донецькій області	№ 30-14 від 02.12.2014 Дійсний до 02.12.2017
			Управління Держкадастру у м. Маріуполі Донецької обл.	№ 03-16 від 19.01.2016 Дійсний до 19.01.2018
			Відділення у м. Маріуполі Донецької торгово- промислової палати	№ 37-08.08. від 01.12.2015 Дійсний до 01.12.2020
			Жовтневий районний відділ кримінально-виконавчих інспекцій м. Маріуполя	№ 20-16 від 21.06.2016 Дійсний до 21.06.2021
			Головне територіальне управління юстиції у м. Київ	№ 22-16 від 10.08.2016 Дійсний до 10.08.2021
			Юридична клініка «ЮрАзов'є» МДУ	Структурний підрозділ МДУ

Викладачі кафедри права та публічного адміністрування широко застосовують інформаційні технології у навчальному процесі (комп'ютерні програми пакету Microsoft Office, прикладні програми з дисциплін фахової підготовки, програми тестового контролю). У навчальному процесі широко використовуються нові інтерактивні технології у формі: кооперативного навчання (робота студентів в парах, малих групах тощо); колективно-групового навчання; ситуативного навчання (рольова гра, імітаційні ігри); опрацювання дискусійних питань. Так, в основі вивчення дисциплін «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Господарське процесуальне право», «Адміністративне судочинство» знаходиться імітаційне моделювання, зокрема судових слухань. Ігрове проектування є обов'язковою умовою вивчення дисциплін «Складання процесуальних документів», «Цивільне право», «Господарське право», «Кримінальне право» в частині складання проектів правових документів, договорів, претензій тощо.

Висновок:

Навчально-методичне забезпечення професійної підготовки бакалаврів забезпечено на 100% і відповідає вимогам підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр» напряму підготовки 6.030401 Правознавство.

V. Матеріально-технічна база

Перевірка матеріально-технічної бази університету показала, що вона відповідає нормативним вимогам щодо забезпечення навчального процесу. Маріупольський державний університет розміщується у 5 навчальних корпусах. Загальна площа університету становить 30883,6 кв.м. Університет має у розпорядженні 116 навчальних аудиторій, 47 з яких є предметними. Усі навчальні корпуси мають спеціалізовані читальні зали з електронним каталогом. У МДУ створено 10 комп'ютерних центрів, 10 спеціалізованих лабораторій комп'ютерної техніки, 3 комп'ютеризовані читальні зали бібліотеки. Загальна кількість робочих комп'ютерних місць та комп'ютерів – 345. Усі комп'ютерні класи та лабораторії, читальні зали об'єднані в локальну мережу та мають доступ до Інтернету.

Університет володіє поліграфічною базою: працює видавничий центр, який обладнаний сучасною технікою й задовольняє поліграфічні потреби університету щодо видання методичних видань.

Для організації дозвілля студентів в університеті працює студентський клуб, який має власне приміщення. У навчальному корпусі №2 є повністю обладнаний клас для занять хореографією.

У корпусах університету розташовані приміщення для забезпечення медичного обслуговування студентів, професорсько-викладацького та обслуговуючого персоналу. Медичний персонал, який працює в університеті, має спеціалізовані приміщення.

МДУ має в своєму розпорядженні дев'ятиповерхове приміщення гуртожитку на 450 місць, загальна площа якого складає 7001,2 кв. м.

Підготовка фахівців напряму підготовки 6.030401 Правознавство здійснюється у предметних аудиторіях економіко-правового факультету, на якому створено сучасну матеріально-технічну базу, необхідну для забезпечення навчального процесу. Факультет розташований у навчальному корпусі № 1 Маріупольського державного університету, загальна площа становить 6526,7 кв.м. Санітарно-технічний стан корпусу відповідає діючим вимогам та санітарним нормам. Кількість аудиторій та їх загальна площа є достатніми для забезпечення умов підготовки фахівців. Студенти спеціальності мають можливість користуватися читальними залами та комп'ютерними центрами університету, копіювальною технікою. Корпус має їдальню, що відповідає сучасним нормам та вимогам.

Кафедра права та публічного адміністрування має два приміщення (аудиторія 304 та 307) з необхідним обладнанням для роботи викладачів (30 столів, оргтехніка, книжкові шафи тощо). Площа робочого місця для співробітників, які працюють повний робочий день у службовому приміщенні, дорівнює більше 4 м² на одного працівника, що відповідає діючим нормативам.

Для забезпечення якісної підготовки бакалаврів з правознавства у навчальному процесі використовуються наступні спеціалізовані кабінети: предметна аудиторія з конституційного та муніципального права (ауд.210), учбовий центр європейського та міжнародного права (ауд.311), учбова лабораторія з господарського права та процесу (ауд.310), предметна аудиторія з трудового права та права соціального забезпечення (ауд.312) з мультимедійною технікою та інтерактивною дошкою, лабораторія комп'ютерної техніки ЕПФ (ауд.308), лабораторія комп'ютерної техніки ЕПФ (ауд.208), лабораторія комп'ютерної техніки ЕПФ (ауд.104), лабораторія комп'ютерної техніки ЕПФ (ауд.108). Показник забезпеченості комп'ютерною технікою на 100 студентів факультету становить 15, що відповідає встановленим нормам.

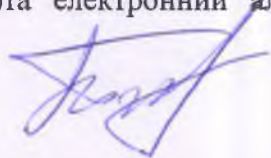
Експертна комісія констатує, що умови праці та навчання, соціального захисту учасників педагогічного процесу відповідають правовим і санітарно-гігієнічним нормам. Університет має потужну матеріально-технічну базу, яка відповідає діючим вимогам щодо акредитації напряму підготовки 6.030401 Правознавство.

Висновок:

Матеріально-технічна база факультетів МДУ та спеціалізованої кафедри права та публічного адміністрування відповідає встановленим нормативним вимогам щодо акредитації та дозволяє на високому рівні вирішувати всі питання, пов'язані з організацією навчально-виховного процесу напряму підготовки 6.030401 Правознавство.

VI. Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності формується на основі наукової бібліотеки, яка є навчально-науковим, інформаційним, допоміжним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету. Книжковий фонд бібліотеки розміщений у 8 книгосховищах, розподілений тематично. До послуг студентів пропонується традиційний (картковий систематичний, алфавітний) та електронний алфавітно-предметний каталоги,

картотека періодичних видань, картотека журнальних статей. Запроваджена автоматизована бібліотечна програма «ІРБІС», яка представляє собою інтегроване рішення в сфері автоматизації бібліотечних технологій. Усі кафедри, деканати, лабораторії та бібліотека університету мають доступ до мережі Інтернет.

Фонд бібліотеки університету складає понад 158 000 одиниць зберігання: монографії, підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, навчально-методичні комплекси дисциплін, словники, довідники, енциклопедії, періодичні видання українських та зарубіжних видань.

Читальні зали підключені до мережі Інтернет, яка створює умови для якісного обслуговування читачів, інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу й наукових досліджень, дає змогу повноцінно використовувати інформаційний потенціал як бібліотеки, так і світових інформаційних мереж і банків даних.

Середня кількість екземплярів навчальної літератури, яка припадає на одного студента денної форми навчання, становить 34. Середня кількість томів навчальної літератури, яка припадає на одного науково-педагогічного працівника – 51.

Книжковий фонд напряму підготовки 6.030401 Правознавство складає понад 10 тис. екземплярів наукової та навчальної літератури і постійно поповнюється. Постійне формування фонду наукової літератури, як загальногалузевого характеру, так і вузькоспеціальної, дає можливість студентам та викладачам знайомитися з працями українських і зарубіжних фахівців у галузі права. Комплектування бібліотеки у повній мірі доповнюється за рахунок спеціальної вітчизняної та зарубіжної правничої періодики.

Необхідною навчальною, науково-довідниковою літературою навчальні дисципліни освітньо-професійної програми підготовки бакалавра забезпечені на 100%. Список фахових періодичних видань, що є у бібліотеці, відповідає потребам спеціальності.

У забезпеченні навчального процесу необхідною літературою значну роль відіграють методичні розробки (посібники, рекомендації, вказівки), укладені викладачами кафедри. Видання їх здійснюється за університетським планом та планом кафедри і координується науково-методичною радою згідно «Положення про підготовку наукових, навчальних та навчально-методичних видань у Маріупольському державному університеті».

У читальному залі економіко-правового факультету створено всі умови для забезпечення студентів можливістю роботи з електронними каталогами, електронною бібліотекою, а також пошуком інформації у всесвітній мережі Internet. До послуг студентів напряму підготовки 6.030401 Правознавство 44 комп'ютери, підключені до локальної мережі та мережі Інтернет. Викладачі та студенти мають доступ до електронних баз (Polpred.com, електронна бібліотека видавництва «Центр учбової літератури», JournalTOCs, електронно-бібліотечна система BiblioRossica) тощо.

Висновок:

Перевіркою встановлено, що стан інформаційного забезпечення напряму підготовки 6.030401 Правознавство відповідає вимогам щодо організації навчання студентів за ступенем вищої освіти «Бакалавр».

VII. Якісна характеристика підготовки фахівців

Експерти засвідчують, що навчальний процес на спеціальності відбувається згідно із затвердженим у встановленому порядку графіком, порушень якого не виявлено.

Для перевірки рівня підготовки студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» експертною комісією здійснено контрольні заміри знань студентів з дисциплін навчального плану циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки і природничо-наукової (фундаментальної) та професійно-практичної підготовки.

Для визначення якості залишкових знань у студентів за напрямком підготовки 6.030401 Правознавство було вибрано наступні курси з циклу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін «Історія України», «Філософія»; з циклу дисциплін природничо-наукової підготовки «Теорія держави і права», «Історія вчень про державу і право», «Юридична

психологія»; з циклу професійно-орієнтованих дисциплін «Римське право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Цивільний процес».

Результатами експертної перевірки якості залишкових знань у студентів за напрямом підготовки 6.030401 Правознавство є такі показники:

– цикл дисциплін загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки: абсолютна успішність – 90,2%; якість знань – 51,1 %;

– цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки: абсолютна успішність – 90,7%; якість знань – 51,3 %.

– цикл дисциплін професійної (професійної та практичної) підготовки: абсолютна успішність – 90%; якість знань – 56 %.

Порівнюючи показники якості знань студентів за результатами акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки, комісія встановила середню розбіжність в оцінці якості знань, яка є в межах 0,2 бали, що є допустимою нормою.

Таблиці відповідності стану забезпечення Маріупольського державного університету ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг напряму підготовки 6.030401 Правознавство задовольняє вимоги щодо акредитації підготовки бакалаврів.

Таким чином, показники абсолютної та якісної успішності студентів напряму підготовки 6.030401 Правознавство з навчальних дисциплін циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки і природничо-наукової, професійно-орієнтованої підготовки, за результатами самоаналізу та результатами заміру залишкових знань студентів, проведеного експертною комісією, відповідають вимогам акредитації і знаходяться в межах допустимих розбіжностей.

Висновок:

Аналіз залишкових знань студентів показує, що абсолютна успішність та якість навчання студентів знаходиться в межах встановлених нормативів. Результати виконання ККР при самоаналізі та експертному оцінюванні дозволяють зробити висновок, що рівень викладання дисциплін професійної підготовки відповідає вимогам і дозволяє студентам напряму підготовки 6.030401 Правознавство одержувати необхідні для фахівця знання.

VIII. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи акредитаційної справи

Під час роботи експертної комісії у Маріупольському державному університеті були перевірені зауваження за результатами попередньої експертизи акредитаційних матеріалів (Вх. №449-ас від 4 квітня 2017р.):

1. *Звернути увагу, навчальний заклад вказав не вірно (інформацію про завідувача випускової кафедри) в порівняльній таблиці п.2.6 стор.1082 для 6.030401 п.2.5. стор.1087 «Правознавство»).*

Експертною комісією встановлено, що на момент проведення акредитаційного самоаналізу і по теперішній час в.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування є доктор юридичних наук, професор Шелухін Микола Леонідович (Наказ МДУ 216-к від 28.03.2017).

Порівняльна таблиця відповідності стану забезпечення навчального закладу ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг з напряму підготовки 6.030401 Правознавство за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» в Маріупольському державному університеті додається.

2. *Звернути увагу та перевірити інформацію про забезпечення програмами і базами практик (Постанова КМУ № 1187 від 30.12.2015р.). Перевірити на місці терміни дії угод для проходження практики за звітний період для 6.030401 «Правознавство».*

Комісія зазначає про наявність програм практик з напряму підготовки 6.030401 Правознавство за звітний період: Комплексна робоча програма проходження практики для студентів спеціальності 6.030401 «Правознавство», 7.03040101 «Правознавство», 8.03040101

«Правознавство» денної та заочної форм навчання – затверджена на засіданні Вченої ради ЕПФ МДУ (протокол № 2 від 25.10.2013 р.); Комплексна робоча програма проходження практики для студентів спеціальності 6.030401 «Правознавство», 7.03040101 «Правознавство», 8.03040101 «Правознавство» денної та заочної форм навчання – затверджена на засіданні Вченої ради ЕПФ МДУ (протокол № 2 від 16.10.2014 р.); Комплексна робоча програма проходження практики для студентів спеціальності 6.030401 «Правознавство», 7.03040101 «Правознавство», 8.03040101 «Правознавство» денної та заочної форм навчання – затверджена на засіданні Вченої ради ЕПФ МДУ (протокол № 3 від 22.10.2015 р.); Комплексна робоча програма проходження практики для студентів спеціальності 6.030401 «Правознавство», 081 «Право», 8.03040101 «Правознавство» денної та заочної форм навчання – затверджена на засіданні Вченої ради ЕПФ МДУ (протокол № 2 від 19.10.2016 р.)

Комісією перевірено наявність та термін угод для проходження практики за звітний період для напряму 6.030401 «Правознавство», які укладено Маріупольським державним університетом з:

- Приморським районний відділом кримінально-виконавчих інспекцій м. Маріуполя УДПтСУ (Договір № 19-16 від 21.06.2016 Термін дії до 21.06.2021);
- Маріупольською міською колегією адвокатів заслуженого юриста України Г.А. Конишева (Договір № 02-15 від 23.01.2015. Термін дії до 23.01.2018)
- Калінінським управлінням праці та соціального захисту населення Горлівської міської ради (Договір № 6-14 від 22.11.2014 р. Термін дії до 22.11.2019)
- Приазовською виправною колонією управління Державної пенітенціарної служби Донецької області (Договір № 24-16 від 01.12.2016. Термін дії до 01.12.2021)
- Приморським районним у місті Маріуполі відділом державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Донецькій області (Договір № 22а-16 від 08.08.2016. Термін дії до 08.08.2021)
- Маріупольським міським управлінням юстиції Донецької області (Договір № 32-14 10.12.2014. Термін дії до 10.12.2019)
- Маріупольським міським Управлінням Головного управління Держсанепідемслужби у Донецькій області (Договір № 30-14 від 02.12.2014 Термін дії до 02.12.2017)
- Управлінням Держкадастру у м. Маріуполі Донецької обл. (Договір № 03-16 від 19.01.2016 Термін дії до 19.01.2018)
- Відділенням у м. Маріуполі Донецької торгово-промислової палати (Договір № 37-08.08. від 01.12.2015 Термін дії до 01.12.2020)
- Жовтневим районним відділом кримінально-виконавчих інспекцій м. Маріуполя (Договір № 20-16 від 21.06.2016 Термін дії до 21.06.2021)
- Головним територіальним управлінням юстиції у м. Київ (Договір № 22-16 від 10.08.2016 Термін дії до 10.08.2021)
- Маріупольським міським ВДРАЦС ГТУ юстиції у Донецькій області (Договір № 13-17 від 02.02.2017. Термін дії до 02.02.2022)
- Юридичною клінікою «ЮрАзов'є» МДУ, яка є структурним підрозділом МДУ

3. Звернути увагу та з'ясувати Свірський Б.М. викладає 7 дисциплін згідно табл.5.3. стор.534; Кузьменко С.Г. 6 дисциплін згідно табл.5.3. стор.546, що порушує вимоги Наказ МОН №1377 від 29.11.2011 п.2.2.4.

Експертною комісією з'ясовано, що відповідно до наказу МДУ № 522-к від 25.08.2016 «Про прийняття викладачів за сумісництвом» Свірського Б.М. прийнято на посаду професора за сумісництвом на 0,5 ставки. Таким чином за основним місцем роботи кількість навчальних дисциплін дорівнює – 5, за сумісництвом – 2, що відповідає Наказу МОН № 1377 від 29.11.2011 п.2.2.4

Експертною комісією з'ясовано, що відповідно до наказу МДУ № 522-к від 25.08.2016

«Про прийняття викладачів за сумісництвом» Кузьменка С.Г. прийнято на посаду професора за сумісництвом на 0,5 ставки. Таким чином за основним місцем роботи кількість навчальних дисциплін дорівнює – 5, за сумісництвом – 1, що відповідає Наказу МОН № 1377 від 29.11.2011 п.2.2.4

4. *Звернути увагу та перевірити курси підвищення кваліфікації викладачів для 6.030401 «Правознавство» згідно Наказу МОН №689 (Додати з експертними висновками план проходження підвищення кваліфікації)*

Комісії надано графік проходження підвищення кваліфікації викладачів кафедри права та публічного адміністрування на 2017 – 2018 н.р. (Додається).

Експертною комісією перевірено наявність документів, підтверджуючих проходження курсів підвищення кваліфікації наступними викладачами за звітний період, а саме:

д.ю.н. Ніколенко Л.М. з 20.03.2016 р. по 23.03.2016 р. міжнародне стажування (Certificate № 07-03/16 from the 23RD March, 2016 the participant of International Scientific Conference «ECONOMIC AND LAW PARADIGM OF MODERN SOCIETY», Medzilaborce, Slovak Republic).

к.ю.н. Іванюта Н.В. з 20.03.2016 р. по 23.03.2016 р. міжнародне стажування (Certificate № 04-03/16 from the 23RD March, 2016 the participant of International Scientific Conference «ECONOMIC AND LAW PARADIGM OF MODERN SOCIETY», Medzilaborce, Slovak Republic); з 15.05.2017р. по 26.05.2017р. за циклом цивільно – правових навчальних дисциплін на базі Інституту післядипломної освіти Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого (свідоцтво про підвищення кваліфікації № 889 від 26.05.2017 р.);

к.ю.н. Колосов Р.В. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ «Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 1 ПК 2693428/000409-16 від 09.12.2016 р.);

к.ю.н. Свірський Б.М. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ «Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 1 ПК 2693428/000427-16 від 09.12.2016 р.);

к.ю.н. Тихомирова Г.Є. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ «Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 1ПК2693428/000431-16 від 09.12.2016 р.), з 12.12.2016 р. по 15.12.2016 р. міжнародне стажування (Certificate № 08-12.16 from the 15TH December, 2016 about scientific training and advanced skills from «Legal regulation of social relations»);

к.ю.н. Черних Є.М. з 12.03.2014 р. по 26.03.2014 р. на базі національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» інституту підвищення кваліфікації (свідоцтво про підвищення кваліфікації № 791 від 27.03.2014 р.);

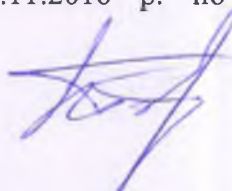
к.і.н. Шибаніц Д.М. у листопаді 2012 р. на базі національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» інституту підвищення кваліфікації (свідоцтво про підвищення кваліфікації № 736 від 9.11.2012 р.);

ст.викладач Барегамян С.Х. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ «Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 1 ПК 2693428/000396-16 від 09.12.2016 р.);

ст.викладач Камардіна Ю.В. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ «Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 1 ПК 2693428/000398-16 від 09.12.2016 р.), з 12.03.2014 р. по 26.03.2014 р. на базі національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» інституту підвищення кваліфікації (свідоцтво про підвищення кваліфікації № 790 від 27.03.2014 р.);

ст.викладач Ковейно Ю.В. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ «Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 1ПК 2693428/000408-16 від 09.12.2016 р.);

ст.викладач Циклаурі О.Б. з 21.11.2016 р. по 09.12.2016 р. на базі ДВНЗ

«Маріупольський державний університет» (свідоцтво про підвищення кваліфікації ІПК 2693428/000435-16 від 09.12.2016 р.);

ст.викладач Шебаніц Ф.Ф. з 27, 30, 31 травня 2016 р. стажування з питань правової роботи у відділі систематизації законодавства, правової роботи та правової освіти управління реєстрації нормативно-правових актів Головного територіального управління юстиції у Донецькій області (довідка про стажування від 31.05.2016 р.);

к.ю.н. Ковальов В.В. з 23.05.2016 р. 28.05.2016 р. на базі Національної академії внутрішніх справ, інституту післядипломної освіти (свідоцтво про підвищення кваліфікації 12СПВ 192191 від 28.05.2016 р. № 291);

к.ю.н. Хоббі Ю.С. у січні 2013 р. на базі національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» інституту підвищення кваліфікації (свідоцтво про підвищення кваліфікації № 748 від 28.01.2013 р.);

к.п.н. Северінова О.Б. з 20.01.2014 р. по 31.01.2014 р. на базі Національного університету «Одеська юридична академія» (свідоцтво про підвищення кваліфікації 12 СПВ 002028 від 31.01.2014 р.)

5. *Звернути увагу на оновлення навчальної літератури для дисциплін фахового спрямування. Перевірити наявність передплати на фахові періодичні видання станом на 2017 р. для спеціальності «Правознавство».*

Експертна комісія зазначає, що список наявної навчальної літератури в бібліотеці МДУ для дисциплін фахового спрямування напряму 6.030401 «Правознавство», наведений у відповідній таблиці 6.6.1 акредитаційної справи, який оновлюється відповідно до нових надходжень літератури та фінансового забезпечення. Кількість навчальної літератури фахового спрямування напряму 6.030401 «Правознавство» дорівнює 20000 примірників, що вказує на 100% забезпечення навчальною літературою та відповідає встановленим вимогам.

Комісією з'ясована наявність передплати станом на 2017 наступних фахових видань:

- «Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки»;
- «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право»;
- «Часопис Київського університету права» (передплата з липня 2017р.);
- Юридичний журнал «Право України» (передплата з липня 2017р.)

Крім того, на кафедрі права та публічного адміністрування сформована електронна бібліотека фахових періодичних видань. На період проведення акредитаційної експертизи перелік фахових періодичних видань оновлено за рахунок он-лайн видань, що дає можливість студентам ознайомитися з новітніми публікаціями в галузі права

- «Судова апеляція» (<http://kia.court.gov.ua/sud2690/1j/3j/>);

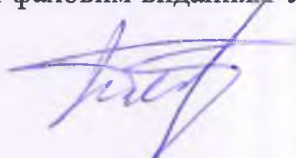
- «Юридична наука» (<http://legal.nam.edu.ua/archives/page/4/>);

- «Юридична Україна» ([http://www.irbis-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%9624297)

[nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%9624297](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%9624297))

Комісією встановлено наявний доступ викладачів та студентів до електронних баз (Polpred.com, електронна бібліотека видавництва «Центр учбової літератури», JournalTOCs, електронно-бібліотечна система BiblioRossica) та мережевих електронних ресурсів вільного доступу (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Електронна бібліотека «Мислене древо», Тематичний інтернет-навігатор Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського), що цілком задовольняє інформаційні потреби учасників навчально-виховного процесу, зокрема і щодо матеріалів фахових видань за спеціальністю «Правознавство».

Крім того, кафедра права та публічного адміністрування здійснює випуск фахового періодичного видання «Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право» заснованого у 2011 р., який є науковим фаховим виданням України з юридичних наук, який

включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща).

Викладачі кафедри права та публічного адміністрування активно займаються роботою по написанню монографій, підручників та навчальних посібників (перелік видань кафедри додається в таблиці 3).

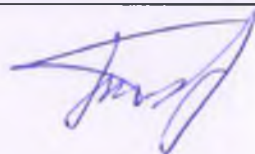
Таблиця 3

Перелік видань для дисциплін фахового спрямування
викладачів кафедри права та публічного адміністрування

№	Вихідні дані	Рік
1.	Баймуратов М.О. Хоббі Ю.С. Модифікація державного суверенітету в умовах європейської інтеграції в контексті взаємовідносин Європейського Союзу з державами-членами. Монографія / М.О. Баймуратов, Ю.С. Хоббі / за ред. д.ю.н., проф., Засл. діяча науки і техніки Укр. М.О. Баймуратова.. – Суми: Університетська книга, 2013. – 300 с.	2013
2.	Баймуратов М.О. Василькова Є.А. Європейські стандарти регіонального самоврядування: актуальні питання конституційно-правового забезпечення в Україні. Монографія / М.А. Баймуратов, Є.А. Василькова / за ред. д.ю.н., проф., Засл. діяча науки і техніки Укр. М.О. Баймуратова. – Одеса: Фенікс, 2013. – 218с.	2013
3.	Волошин Ю.О. Гоша І.О. Конституційно-правове забезпечення гармонізації законодавства України із законодавством ЄС: проблеми теорії і практики. Монографія / Ю.О. Волошин, І.О. Гоша – Одеса: Фенікс, 2013. – 218с.	2013
4.	Ніколенко Л.М. Перегляд судових актів в господарському судочинстві. Монографія. Донецьк. – ЮгоВосток. - 2013. - 495 с.	2013
5.	Іванюта Н.В. Забезпечення позову в господарському судочинстві. Монографія. Донецьк. – ЮгоВосток. – 2013. - 158 с.	2013
6.	Збірник нормативно-правових актів з питань розвитку підприємництва в Україні. Частина 1 / За заг. ред. Л.М. Ніколенко. – 2013. – 442 с.	2013
7.	Збірник нормативно-правових актів з питань розвитку підприємництва в Україні. Частина 2 / За заг. ред. Л.М. Ніколенко. – 2013. – 282 с.	2013
8.	Микитенко Є.В. Захист прав мігрантів правоохоронними органами України: монографія / Є.В. Микитенко, Ю.В. Делія. – Донецьк: ПП «ВД «Кальміус», 2013. – 204 с.	2013
9.	Нормативно-правове регулювання соціального забезпечення основних категорій соціально-незахищених верств населення України: навчальний посібник. Наукове електронне видання / Л. М. Ніколенко, А. І. Батечко. – 2013.	2013
10.	Свірський Б.М. Досудове розслідування кримінальних правопорушень: Навч. посіб. – Маріуполь: МДУ, 2013 – 464 с.	2013

11.	Хараберюш І. Ф. Спеціальна техніка в органах внутрішніх справ: Загальна частина: навчальний посібник / За ред. професора І.Ф. Хараберюша. – Донецьк: ДЮІ МВС України, 2013. – 284 с.	2013
12.	Хараберюш І. Ф. Отримання інформації з телекомунікаційних мереж мобільного зв'язку та її використання у кримінальному провадженні: Науково-практичний посібник / О.В. Меживой, О.І. Хараберюш, Д.В. Безруков. – 2013. – 300 с.	2013
13.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанов; відп. ред. серії М.О. Баймуратов. – Маріуполь: МДУ, 2013. – Вип. 5. – 272 с.	2013
14.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанов; відп. ред. серії М.О. Баймуратов. – Маріуполь: МДУ, 2013. – Вип. 6. – 318 с.	2013
15.	Баймуратов М.О. Волошин Ю.О. Годованик Є.В. Правова модернізація Ради Безпеки ООН: проблеми теорії та практики. Монографія / М.А. Баймуратов, Ю.О. Волошин, Є.В. Годованик / за ред. д.ю.н., проф., Засл. діяча науки і техніки Укр. М.О. Баймуратова.. – Одеса: Фенікс, 2014. – 270с.	2014
16.	Волошин Ю.О. Годованик Є.В. Сліденко І.Д. Вступ до європейського парламентського права: науково-практичне та джерельно-документальне видання. Київ: Парламентське видавництво Верховної Ради України, 2014. (1.1. – Ю. О. Волошин; 2.1 – співавтори Ю. О. Волошин; Т. Л. Гладкова; 2.2 – Ю. О. Волошин, Є. В. Годованик, 2.4 – Є. В. Годованик, В. І. Муравійов; 2.6 – Сліденко) – 525 с.	2014
17.	Волошин Ю.О. Гармонізація правових систем в сучасній доктрині конституційного права в умовах європейської інтеграції. Монографія / Ю.О. Волошин – Одеса: Фенікс, 2014. – 270 с.	2014
18.	Правове регулювання прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання та громадян в Україні: Бібліографічний довідник. Частина 1 / Укл.: Л. М. Ніколенко, Н. В. Іванюта, А. І. Мамедова. – Маріуполь: МДУ, 2014. – 140 с.	2014
19.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанов; відп. ред. серії М.О. Баймуратов. – Маріуполь: МДУ, 2014. – Вип. 7. – 364 с.	2014
20.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанов; відп. ред. серії М.О. Баймуратов. – Маріуполь: МДУ, 2014. – Вип. 8. – 200 с.	2014
21.	Баймуратов М.О., Атоян О.М., Годованик Є.В., Папаяні С.В., Тихомирова Г.Є. Актуальні проблеми правового забезпечення освітніх послуг в Україні в умовах європейської міждержавної інтеграції. Колективна монографія / за заг. ред. М.О. Баймуратова. - Маріуполь: МДУ, 2015 - 120 с.	2015
22.	Волошин Ю.О., Папаяні С.В. Зовнішня політика України в умовах європейської інтеграції: проблеми конституційно-	2015

	правового забезпечення. Монографія / Ю.О. Волошин, С.В. Папаяні. – Одеса: Фенікс, 2015. – 232 с.	
23.	Інтеграційне право в умовах глобалізаційних процесів: концептуальні та методологічні підходи: колективна монографія (до 60-річчя зав. каф. конст., адмін. та міжнар. права Маріупольськ. держ. ун-ту, д.ю.н., проф., акад. Укр. акад. наук, Заслуж. діяча науки і техн. М.О. Баймуратова) / за ред. д.ю.н., проф. Ю.О. Волошина. – Одеса : Фенікс, 2015. – 590 с. (Є.В. Годованик, І. О. Гоша, Н. В. Іванюта, Ю.С. Хоббі, С.Х. Барегамян та ін.)	2015
24.	Ніколенко Л.М., Іванюта Н.В. Господарське процесуальне право України: Підручник / Л.М. Ніколенко, Н.В. Іванюта – Маріуполь: Фенікс, 2015 – 387 с.	2015
25.	Тихомирова Г. Є. Організація і методика науково-дослідної роботи у сучасній вищій школі: Навч.-методичний посібник. – Маріуполь: МДУ, 2015 – 176 с.	2015
26.	Свірський Б.М. Докази і доказування в кримінальному провадженні: Навч. посіб. – Маріуполь: МДУ, 2015 – 160 с.	2015
27.	Хоббі Ю.С. Забезпечення інформаційних прав людини в контексті євроінтеграції України: Навч. посіб. – Маріуполь: МДУ, 2015. – 188 с.	2015
28.	Баймуратов М.О., Бойко Ю.В. Забезпечення виборчих прав людини в сучасних умовах державотворення: Навч. посіб. – Маріуполь: МДУ, 2015 – 182 с.	2015
29.	Свірський Б. М. Досудове розслідування кримінальних правопорушень: Навч. посіб. – Маріуполь: МДУ, 2015 – 160 с.	2015
30.	Хараберюш І. Ф. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності в інтересах кримінального процесу: науково-методичні рекомендації / І. Ф. Хараберюш, В.Є.Тарасенко, О.С. Шаптала, П.В.Жовтан. – Одеса: ОДУВС, 2015. – 208 с.	2015
31.	Хараберюш І. Ф. Інформаційне забезпечення діяльності підрозділів ОВС України у протидії злочинності: навчальний посібник / І. Ф. Хараберюш, В.Є.Тарасенко, О.С. Шаптала. – Одеса: ОДУВС, 2015. – 88 с.	2015
32.	Хараберюш І. Ф. Основи прийняття рішень працівниками ОВС щодо вибору алгоритму дій у типових екстремальних умовах правоохоронної діяльності: Навчальний посібник / І. Ф. Хараберюш, В. М. Монастирський, Р. І. Михайлов. – Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2015. – 252 с.	2015
33.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанов; відп. ред. серії М.О. Баймуратов. – Маріуполь: МДУ, 2015. – Вип. 9-10. – 198 с.	2015
34.	Ніколенко Л.М., Іванюта Н.В., Колосов Р.В., Мамедова А.І., Загородня Н.В., Ковейно Ю.В., Гусейнова Г.М., Катрич А.В., Манько Ю.В., Пігарева Г.І. Формування механізму реалізації та захисту прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання та громадян в Україні. Монографія. – МДУ. – Маріуполь. – 2016. – 207 с.	2016
35.	Хараберюш І. Ф. Правова статистика: навчальний посібник	2016

	/ І. Ф. Хараберюш. – Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2016. – 107 с.	
36.	Польщиков В. В. Особливості розкриття та розслідування вбивств: Навчальний посібник / В. В. Польщиков. – Маріуполь: МДУ, 2016. – 160 с.	2016
37.	Годованик Є.В., Барегамян С. Х. Основи правознавства: навчальний посібник / Є.В. Годованик, С. Х. Барегамян. – Маріуполь: МДУ, 2016. – 320 с.	2016
38.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанов; відп. ред. серії О.В. Філонов. – Маріуполь: МДУ, 2016. – Вип. 11. – 138 с.	2016
39.	Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право / гол. ред. К.В. Балабанова; відп. ред. серії О.В. Філонов. – Маріуполь: МДУ, 2016. – Вип. 12. – 209 с.	2016
40.	Мирошніченко Ю.М. Процесуальні та філософсько-правові проблеми здійснення правосуддя в кримінальному провадженні: монографія / Ю.М. Мирошніченко. - Харків: Панов, 2017. - 200 с	2017
41.	Свірський Б.М., Циклаурі О.Б. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Б.М. Свірський, О.Б. Циклаурі. – Маріуполь: МДУ, 2017. - 267 с.	2017
42.	Свірський Б.М., Циклаурі О.Б. Кримінальний процес: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Б.М. Свірський, О.Б. Циклаурі. – Маріуполь: МДУ, 2017. - 444 с.	2017

6. Звернути увагу навчальний заклад не вказав в табл.9.5. стор 1091 та стор.1094 табл.9.6 п.5 наявність стадіону або спортивного майданчика. Перевірити на місці та з'ясувати наявність пунктів харчування, гуртожитку, спортивної зали, стадіону чи спортивного майданчика, медичного пункту.

Експертною комісією на місці з'ясовано наявність:

- спортивного комплексу «Садко», загальною площею 6889,8 кв.м / 3367,7 кв.м розташованого за адресою м. Маріуполь, пр.Металургів, 52 (Свідоцтво про право власності Серія САЕ № 717519, Витяг з державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності Серія ЕАС № 213036). Відповідні дані та документи наявні в акредитаційній справі. Інформацію внесено до ЄДЕБО відповідно до Постанови КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.

- пунктів харчування, зокрема, 2 їдальні та буфети загальною площею 632,5 кв.м. Крім того, поблизу університету розташована велика кількість закладів громадського харчування. Відповідні дані та документи наявні в акредитаційній справі. Інформацію внесено до ЄДЕБО відповідно до Постанови КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.

- гуртожитку загальною площею 7001,2 кв.м., розташованого за адресою м. Маріуполь, пр. Будівельників, 52 (Свідоцтво про право власності Серія САА № 311894 Витяг з державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності Серія ЕАН № 453964). Відповідні дані та документи наявні в акредитаційній справі. Інформацію внесено до ЄДЕБО відповідно до Постанови КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.

- медичного пункту на першому поверсі корпусу економіко – правового факультету,

загальною площею 51,7 кв.м. Відповідні дані та документи наявні в акредитаційній справі. Інформацію внесено до ЄДЕБО відповідно до Постанови КМУ № 1187 від 30.12.2015 р.

7. *Звернути увагу та з'ясувати низьку якість стор.1065 для 6.030401 «Правознавство» та 1060 табл.7.2*

Комісією з'ясовано, що методика визначення рівня знань студентів відповідно до державних вимог ґрунтується на сукупних показниках окремих циклів навчальних дисциплін навчального плану: загального (гуманітарного та соціально-економічного), природничо-наукового (фундаментального) та практичного (професійного та практичного) згідно Наказу МОН №689 від 13.06.2012р. Встановлено, що показники рівня знань студентів напряму підготовки 6.030401 Правознавство за встановленими циклами дисциплін мають позитивні відхилення від встановлених нормативів, зокрема з:

- гуманітарної та соціально – економічної підготовки –+ 1,1;
- природничо – наукової (фундаментальної) підготовки –+ 1,7;
- фахової підготовки - + 6,2.

Беручи за основу такі дані, можна стверджувати, що показники (нижче 50%) за окремими дисциплінами (в більшості з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки) не вплинули на кінцеві загальні показники за циклами. Згідно таблиці 7.3, 9.2 акредитаційної справи, показники рівня якості відповідають нормативам державних вимог.

Висновок:

Недоліки, наведені за результатами попередньої експертизи поданих матеріалів акредитаційної справи експертною комісією було перевірено безпосередньо на місці. За результатами перевірки зауважень не має.

Рекомендації експертної комісії

Аналіз документів та матеріалів акредитаційної справи з галузі знань 0304 Право напряму підготовки 6.030401 Правознавство та перевірка стану підготовки фахівців ОС «Бакалавр» у Маріупольському державному університеті показали їх відповідність державним вимогам та критеріям акредитаційної експертизи (Таблиці відповідності стану забезпечення Маріупольського державного університету ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг напряму підготовки 6.030401 Правознавство, Таблиця дотримання технологічних вимог, щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності та таблиця відповідності критеріям та вимогам щодо акредитації напряму підготовки 6.030401 Правознавство за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр додаються). Було встановлено факт практичної реалізації запропонованих рекомендацій, висловлених на момент акредитації, та динамічний розвиток вищезазначеного освітнього напрямку в МДУ

Водночас експертна комісія висловлює такі пропозиції та рекомендації:

1. Забезпечити подальшу розробку електронних підручників та навчальних посібників з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки.
2. Доцільно продовжувати підготовку кадрів вищої кваліфікації, а саме – кандидатів та докторів наук за фахом.
3. Продовжити практику систематичного підвищення кваліфікації викладачів кафедри права та публічного адміністрування у провідних вищих навчальних закладах України та інших країн.

Загальний висновок

На підставі вивчення матеріалів акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки освітньої діяльності Маріупольського державного університету щодо підготовки фахівців напряму підготовки 6.030401 Правознавство комісія робить висновок про те, що організація і проведення навчально-виховного процесу, науково-дослідної та методичної роботи, якісний склад науково-педагогічного персоналу кафедри, стан навчальної та матеріально-технічної бази, якісні характеристики підготовки фахівців є такими, що відповідають діючим державним критеріям та вимогам щодо підготовки фахівців за ступенями вищої освіти «бакалавр».

Експертна комісія не виявила підстав для зменшення існуючих ліцензійних обсягів і рекомендує акредитувати в Маріупольському державному університеті напрям підготовки 6.030401 Правознавство з ліцензованим обсягом 120 осіб денної форми навчання та 90 осіб заочної форми навчання ступеня вищої освіти «бакалавр».

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор юридичних наук, доцент,
професор, завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Таврійського національного університету
імені В.І. Вернадського

В.І. Теремецький

Член комісії:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Є.О. Мічурін

З висновками ознайомлений:

Ректор МДУ,
доктор політичних наук, професор

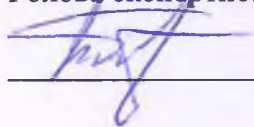
14 червня 2017р

К.В. Балабанов

ПОГОДЖЕНО

Голова експертної комісії

В.І. Теремецький

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Балабанов

ГРАФІК

**проведення комплексних контрольних робіт
студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»
за ступенем Бакалавр у ході експертної перевірки**

№ з/п	Дисципліна	Група	Дата	Час	Ауд.	Викладач, експерт
1	Історія України	ПР-15	12.06.2017	15.00-17.00	210	Проф. Мічурін Є.О. Доц. Тарасов С.В.
2	Філософія	ПР-14	13.06.2017	15.00-17.00	209	Проф. Мічурін Є.О. Доц. Іванов П.М.
3	Теорія держави і права	ПР-15	13.06.2017	15.00-17.00	210	Проф. Теремецький В.І. Доц. Черних Є.М.
4	Історія вчень про державу і право	ПР-14	12.06.2017	17.00-19.00	211	Проф. Теремецький В.І. Доц. Шебаніц Д.М.
5	Юридична психологія	ПР-14	12.06.2017	9.00-11.00	210	Проф. Мічурін Є.О. Ст.в. Батечко А.І.
6	Римське право	ПР-15	13.06.2017	17.00-19.00	210	Проф. Теремецький В.І. Доц. Черних Є.М.
7	Адміністративне право	ПР-13	12.06.2017	15.00-17.00	209	Проф. Теремецький В.І. Черних Є.М.
8	Кримінальне право	ПР-13	12.06.2017	17.00-19.00	209	Проф. Мічурін Є.О. Проф. Свірський Б.М.
9	Цивільний процес	ПР-13	13.06.2017	17.00-19.00	209	Проф. Мічурін Є.О. Доц. Колосов Р.В.

Декан економіко - правового факультету

Р.О. Толпежніков

Голова експертної комісії

В.І. Теремецький

Результати виконання комплексних контрольних робіт студентів Маріупольського державного університету галузі знань 0304 спеціальності 6.030401 «Правознавство» за освітнім ступенем Бакалавр у ході експертної перевірки

№ п/п	Дисципліна	Курс	Кільк ість студе нтів (осіб)	Виконували KKP		Одержали оцінки при самоаналізі								Абсолютна успішність %	Якість %	Середній бал
				осіб	%	5		4		3		2				
						осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Цикл загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки																
1.	Історія України	2	42	40	95,2%	3	7,5%	14	35%	23	57,5%	-	-	95,2%	42,5%	69
2.	Філософія	3	60	52	86,7%	3	5,8%	27	51,9%	22	42,3%	-	-	86,7%	57,7%	75
Усього за циклом			102	92	90,2%	6	6,5%	41	44,6%	45	48,9%			90,2%	51,1%	72
Цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки																
1.	Теорія держави в права	2	42	40	95,2%	3	7,5%	19	47,5%	18	45%	-	-	95,2%	55%	67,1
2.	Історія вчень про державу і право	3	60	52	86,7%	3	5,8%	22	42,3%	27	51,9%	-	-	86,7%	48,1%	69
3.	Юридична психологія	3	60	55	91,7%	5	9,1%	23	42%	27	50%	-	-	91,7%	51%	72,5
Усього за циклом			162	147	90,7%	11	7,5%	65	43,5%	72	48,9%			90,7%	51,3%	69,5
Цикл професійної (професійної та практичної) підготовки																
1.	Римське право	2	42	40	95,2%	3	7,5%	18	45%	19	47,5%	-	-	95,2%	52,5%	80
2.	Адміністративне право	4	79	70	88,6%	5	7,1%	30	42,9%	35	50%	-	-	88,6%	50%	66
3.	Кримінальне право	4	79	71	89,9%	5	7%	40	56,3%	26	36,7%	-	-	89,9%	63,3%	75
4.	Цивільний процес	4	79	70	88,6%	5	7,1%	34	48,5%	31	44,2%	-	-	88,6%	56%	63,6
Усього за циклом			279	251	90%	18	7,2%	122	49%	111	44,2%			90%	56%	71,2

Голова експертної комісії

В.І. Теремецький

Член експертної комісії, професор

Є.О. Мічурін

З результатами ознайомлений

Ректор

Маріупольського державного університету,

доктор політичних наук, професор

«14» серпня 2017 р.

(Handwritten signatures in blue ink)

К.В. Балабанов

Порівняльна таблиця
результатів виконання комплексних контрольних робіт при самоаналізі та при експертному вимірюванні залишкових знань студентів
Маріупольського державного університету галузі знань 0304 спеціальності 6.030401 «Правознавство» за ступенем Бакалавр

№	Дисципліна	Кіль- кість	Виконували				Середній бал			Успішність, %			Якість, %		
			Самоаналіз		Експертне вимірювання		Само- аналіз	Експертне вимірювання	Розбіжність (+,-)	Само-аналіз	Експертне вимірюванн я	Розбіжність (+,-)	Само- аналіз	Експертне вимірювання	Розбіжність (+,-)
			Кільк	%	Кільк	%									
Цикл загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки															
1	Історія України	42	40	95,2	40	95,2	69	69	-	95,2	95,2	-	42,5	42,5	-
2	Філософія	60	52	86,7	52	86,7	75	75	-	86,7	86,7	-	57,7	57,7	-
Всього		102	92	90,2	92	90,2	72	72	-	90,2	90,2	-	51,1	51,1	-
Цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки															
1	Теорія держави в права	42	40	95,2	40	95,2	67,1	67,1	-	95,2	95,2	-	55	55	-
2	Історія вчень про державу і право	60	52	86,7	52	86,7	69	69	-	86,7	86,7	-	48,1	48,1	-
3	Юридична психологія	60	55	91,7	55	91,7	73	72,5	-0,5	91,7	91,7	-	52,7	51	-1,7
Всього		162	147	90,7	147	90,7	69,7	69,5	-0,2	90,7	90,7	-	51,7	51,3	-0,4
Цикл професійної (професійної та практичної) підготовки															
1	Римське право	42	40	95,2	40	95,2	80	80	-	95,2	95,2	-	52,5	52,5	-
2	Адміністративне право	79	70	88,6	70	88,6	66	66	-	88,6	88,6	-	50	50	-
3	Кримінальне право	79	71	89,9	71	89,9	75	75	-	89,9	89,9	-	63,3	63,3	-
4	Цивільний процес	79	70	88,6	70	88,6	64	63,6	-0,6	88,6	88,6	-	57,1	56	-1,1
Всього		279	251	90	251	90	72	71,6	-0,4	90	90	-	56,2	56	-0,2

Голова експертної комісії

В.І. Теремецький

Член експертної комісії, професор

Є.О. Мічурін

З висновками ознайомлений

Ректор

Маріупольського державного університету,

доктор політичних наук, професор

« 14 » червня 2017 р.

Handwritten signature of K.V. Balabanov.

К.В. Балабанов

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
відповідності стану забезпечення навчального закладу ліцензійним та
акредитаційним умовам надання освітніх послуг з напрямку підготовки 6.030401
Правознавство
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» в Маріупольському державному
університеті

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо – кваліфікаційним рівнем «бакалавр»		
	Норматив	Фактично	Відхилен ня
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання / заочна форма навчання / перепідготовка) ¹	120/90	61/18	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленого напрямку			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану напрямку підготовки (% від кількості годин)	75	75	
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	75	+25
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану напрямку підготовки (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	95	+20
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	86	+36

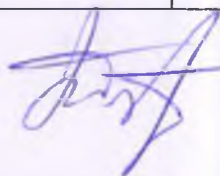
Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	12	+2
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану напряму підготовки (% від кількості годин)	75	83	+8
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	80	+30
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	14	+4
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану напряму підготовки та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	—	-	
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	
доктор наук або професор		+	
кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	+30
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12	
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	6	
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):	100	100	
4.4.1. Навчальних і робочих програм дисциплін			
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт і самостійної роботи студентів (% від потреби)	100	100	
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	
4.6. Забезпеченість програмами усіх видів практик (% від потреби)	100	100	

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	5	
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	8	+4
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Internet як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій - наявність каналів доступу	+	+	
	+	+	

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор юридичних наук, доцент,
професор, завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Таврійського національного університету
імені В.І. Вернадського

В.І. Теремецький

Член комісії:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Є.О. Мічурін

З результатами ознайомлений:

Ректор МДУ,

доктор політичних наук, професор

14 червня 2017р

К.В. Балабанов

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
дотримання державних вимог
до акредитації напряму підготовки 6.030401 Правознавство за освітнім рівнем
«Бакалавр» в Маріупольському державному університеті

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	
1.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	
1.2. Чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників, які обслуговують напрям підготовки, займаються удосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, %	100	100	
1.3. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше			
1.3.1. Рівень знань студентів з загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	90,2	+0,2
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	51,1	+1,1
1.3.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	90,7	+0,7
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	51,3	+1,3
1.3.3. Рівень знань студентів з професійної (професійної та практичної) підготовки:			
- успішно виконані завдання з дисциплін фахової підготовки, %	90	90	
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання з дисциплін фахової підготовки, %	50	56	+6
1.4. Організація наукової роботи			
1.4.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-		

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

1.4.2. Участь студентів у науковій діяльності (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	+
1.5. Наявність органів студентського самоврядування	+	+	+

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор юридичних наук, доцент,
професор, завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Таврійського національного університету
імені В.І. Вернадського

В.І. Теремецький

Член комісії:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

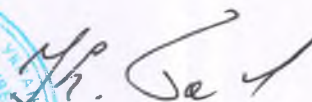
Є.О. Мічурін

З результатами ознайомлений:

Ректор МДУ,

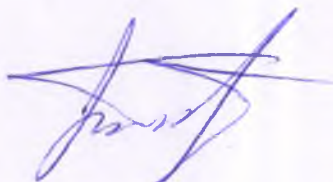
доктор політичних наук, професор

14 квітня 2017р.

К.В. Балабанов

Голова експертної комісії

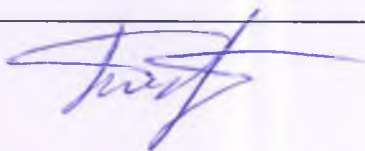
В. І. Теремецький

ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ
про дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти
напряму підготовки 6.030401 Правознавство, 081 Право
(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)

Порівняльна таблиця дотримання технологічних вимог щодо
матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного
забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти напряму підготовки 6.030401
Правознавство

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,6	+0,2
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30	
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	
2) пунктів харчування	-	+	
3) актового чи концертного залу	-	+	
4) спортивного залу	-	+	
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	-	+	
6) медичного пункту	+	+	
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
Провадження освітньої діяльності			

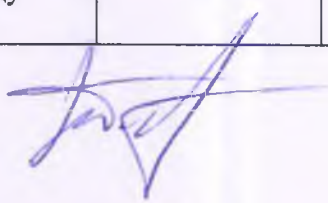
Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як чотири найменування	8	+4
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна	+	+	

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький

інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)			
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	50	50	

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор юридичних наук, доцент,
професор, завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Таврійського національного університету
імені В.І. Вернадського

В.І. Теремецький

Член комісії:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

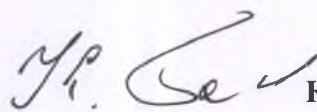
Є.О. Мічурін

З результатами ознайомлений:

Ректор МДУ,

доктор політичних наук, професор

14 червня 2017р

К.В. Балабанов

Голова експертної комісії

В. І. Теремецький